

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Zdrowia Publicznego i Rodziny

Warszawa, 02 kwietnia 2019 r.

ZPR.0624.1.2019.JKO

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na petycję z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie poprawy podejścia personelu medycznego do kobiet w sytuacji poronienia oraz objęcie kobiet roniących specjalną, w pełni dostępną, opieką psychologiczną, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Z dniem 1 stycznia 2019 r. weszły w życie przepisy *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej (Dz. U. poz. 1756)*, który reguluje kwestię opieki nad kobietą w sytuacjach szczególnych. Do sytuacji tych zalicza się: rozpoznanie podczas ciąży ciężkiej choroby lub wady dziecka, poronienie, urodzenie dziecka martwego, niezdolnego do życia, chorego lub z wadami wrodzonymi. Zgodnie z przepisami standardu, osoby wykonujące zawód medyczny w podmiocie leczniczym wykonującym działalność w zakresie opieki okołoporodowej, pod których opieką znajduje się kobieta w sytuacji szczególnej, są przygotowane do pracy z rodzicami doświadczającymi śmierci noworodka lub narodzin dziecka chorego oraz są informowane o przebywaniu danej kobiety w tym podmiocie celem uwrażliwienia na jej sytuację. Nowy standard zwraca szczególną uwagę na postawę personelu medycznego i sposób przekazywania informacji w przypadku poronienia. Personel medyczny jest zobowiązany do zapewnienia wsparcia każdej pacjentce, w przypadku, kiedy ciąża kobiety nie zakończyła się urodzeniem zdrowego dziecka. Personel sprawujący opiekę powinien kobietę traktować z szacunkiem, zapewniając zgodnie z jej życzeniem czas pozwalający na oswojenie się z sytuacją w jakiej się znalazła oraz umożliwić jej skorzystanie możliwie szybko z pomocy psychologicznej oraz wsparcia osób bliskich. Standard wielokrotnie podkreśla, że osoby sprawujące opiekę są zobowiązane do nawiązania z kobietą w sytuacji szczególnej dobrego kontaktu słownego i powinny mieć świadomość, jak ważny jest ton

rozmowy, ich postawa oraz słowa kierowane do kobiety po utracie dziecka. Priorytetem staje się poznanie potrzeb kobiety i jej oczekiwań, a zdobyte informacje w tym zakresie personel medyczny zobowiązany jest wykorzystać do wspierania jej podczas pobytu w oddziale. Standard wskazuje również obowiązek zapewnienia wsparcia osobom wykonującym zawód medyczny w radzeniu sobie ze stresem, w związku z opieką nad kobietą i dzieckiem w sytuacjach szczególnych. Standard organizacyjny opieki porodowej wydany w drodze rozporządzenia Ministra Zdrowia jest powszechnie obowiązującym prawem, które podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki okołoporodowej są zobowiązane stosować. Oznacza to, że każdy pracownik medyczny zobowiązany jest do stosowania tych przepisów w praktyce, a za nadzór nad pracą pracowników podmiotów leczniczych odpowiadają ich przełożeni.

Nie mniej istotny jest wzrost świadomości prawnej pacjentów, wyrażający się w formułowaniu oczekiwań w bezpośrednich relacjach z pracownikami systemu ochrony zdrowia. Należy pamiętać, że niewłaściwe zachowanie personelu (lekarza, położnej, pielęgniarki, itd.), w pierwszej kolejności powinno być zgłoszone u bezpośredniego przełożonego pracownika, tj. do ordynatora lub kierownika oddziału. Pacjent może również skierować skargę do dyrektora podmiotu leczniczego. Jest to najszybsza droga do wyjaśnienia zaistniałej sytuacji i zmiany postawy personelu wobec pacjentek znajdujących się w sytuacji szczególnej. W przypadku naruszenia praw pacjenta podmiotem właściwym do jego rozpoznania pozostaje Rzecznik Praw Pacjenta. Ministerstwo Zdrowia wspiera inicjatywy przyczyniające się do poprawy opieki nad pacjentkami w sytuacjach szczególnych. Na stronie internetowej ministerstwa dostępny jest dokument pn: *„Niekorzystne zakończenie ciąży – rekomendacje postępowania z pacjentkami dla personelu medycznego oddziałów położniczo – ginekologicznych województwa mazowieckiego”*, opracowany przez zespół specjalistów w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim. Przedmiotowe rekomendacje, to zbiór dobrych praktyk dotyczących sposobów zapewnienia kobiecie godnych warunków przeżycia żałoby, pożegnania z dzieckiem, informacji o przysługujących jej świadczeniach, informacji związanych z organizacją pochówku, wsparcia psychologicznego, otoczenia opieką medyczną i eliminowanie lęków związanych z przebiegiem kolejnych ciąż i porodów. Wykorzystanie sprawdzonych w praktyce rozwiązań stanowi wsparcie dla podmiotów leczniczych posiadających w swojej strukturze oddziały położniczo-ginekologiczne w całej Polsce. Dokument zawiera szczegółowe wskazówki dla personelu medycznego dotyczące sposobu postępowania z pacjentką doświadczającą niepowodzeń położniczych, dzięki czemu będzie mógł dostrzec i lepiej zrozumieć problem z jakim

zmaga się pacjentka po poronieniu lub urodzeniu martwego dziecka. Jednocześnie w 2018 r. rozpoczęto w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 szkolenia podnoszące kompetencje personelu medycznego w realizacji opieki okołoporodowej, w tym pracowników oddziałów ginekologiczno-położniczych i neonatologicznych, pracowników POZ i AOS i zapoznanie ich z nowym standardem opieki okołoporodowej. Zakres szkolenia obejmował również treści dotyczące zapewnienia właściwego wsparcia kobietom doświadczającym sytuacji szczególnej, uwrażliwiając personel medyczny na wsłuchiwanie się w potrzeby kobiety po stracie dziecka. Szkolenia zostały przeprowadzone na terenie województwa mazowieckiego i łódzkiego, planuje się ich kontynuację w 2019 r. na terenie pozostałych województw.

Z poważaniem,

Justyna Mieszalska

Dyrektor

/dokument podpisany elektronicznie/